

Z VSEBINE:

- Spremembe v zakonodaji, katere se izvajajo v letu 1987
- Povečanje števila zaposlenih mora pogojevati večja proizvodnja
- Težavam ob potrjevanju zaključnih računov še ni videti konca
- Produktivnost bo možno dvigniti le ob maksimalnem angažiranju vseh zaposlenih in posodabljanju strojne opreme

SPREMEMBE V ZAKONODAJI, KATERE SE IZVAJAJO V LETU 1987

Z zakoni, ki so bili objavljeni v Uradnem listu SFRJ št. 72/86, ki so začeli veljati s 1. 1. 1987, želimo doseči realno vrednotenje sredstev in njih virov ter izkaz dohodka obremenjenega tudi z inflacijskimi odhodki.

Najpomembnejši zakoni, ki zadevajo vse OZD, kakor tudi ostale uporabnike družbenih sredstev so:

1. Zakon o amortizaciji
2. Zakon o sanaciji in prenehanju OZD
3. Zakon o celotnem prihodku in dohodku

Zakon o amortizaciji ureja način amortizacije delovnih sredstev, materialnih pravic ter način razpolaganja z družbenimi sredstvi izven uporabe. Letna amortizacijska stopnja je predpisana z nomenklaturo sredstev. Osnova za obračun je nabavna vrednost osnovnega sredstva, povečana za stroške transporta, montaže ip. Znesek amortizacije se lahko uporabi za nakup, graditev ali dograditev zaradi nadomestitve sredstev, za katere je bila obračunana amortizacija, ki so fizično dotrajana ali tehnološko zastarela za uporabo. Amortizacija se lahko uporabi tudi za razširitev zmogljivosti ali razvijanje novih dejavnosti za odplačevanje investicijskih kreditov ter za zagotavljanje lastne udeležbe.

Zakon o sanaciji in prenehanju organizacij združenega dela ureja predsanacijski postopek ter pogoje in postopek sanacije, kot tudi pogoje in postopek stečaja in redne likvidacije OZD. Predsanacijski postopek zajema opravila in ukrepe, ki jih morajo storiti delavci v TOZD za odstranitev vzrokov nelikvidnosti, vzrokov za motnje, nastale v poslovanju in vzrokov, zaradi katerih je nastala izguba po periodičnem obračunu.

Sanacijski postopek zajema ukrepe, ki jih morajo storiti delavci v TOZD za odstranitev vzrokov za izgubo po zaključnem računu, za nadomestitev sredstev najmanj v višini nekrute zgube in za zagotovitev pogojev za trajno uspešno poslovanje. Če se ne izvede zahtevanih ukrepov in TOZD ne more poravnati svojih obveznosti, se uvede postopek za začetek stečaja.

S tem zakonom so zelo zaostreni ukrepi v primeru nelikvidnosti.

Zakon o celotnem prihodku in dohodku ureja ugotavljanje in razporejanje celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka. Ta zakon ureja tudi revalorizacijo vrednosti družbenih sredstev zaradi vsklajevanja s tržnimi cenami in ohranitve realne vrednosti ter sredstev. Pri ugotavljanju celotnega prihodka, razen pri prihodku iz naslova obresti in tečajnih razlik, ni bistvenih sprememb. Prihodek iz obresti se deli na del revalorizacijskih obresti (za prvi kvartal znašajo 60 %, za drugi pa 80 %) in del za nadomestilo za dana sredstva v koriščenje. Vse tečajne razlike, tako pozitivne kot negativne, se smatrajo kot inflatorne, izkazujejo se med revalorizacijskimi prihodki oz. odhodki.

Porabljena sredstva se obremenjujejo za revalorizacijo zalog in revalorizacijo amortizacije med letom. Med porabljena sredstva ne vštevamo več obresti in tečajnih razlik.

Pomembna novost v tem zakonu je začasna revalorizacija sredstev ob vsakem periodičnem obračunu. Končni obračun se opravi ob zaključnem računu.

Ustvarjeni dohodek se tako kot doslej deli na del, ki je rezultat dela v izjemno ugodnih pogojih, del za obveznosti, ki niso odvisne od velikosti ustvarjenega dohodka, del za obveznosti, ki so odvisne od ustvarjenega dohodka in na čisti dohodek.

Čisti dohodek je del dohodka TOZD, ki je razporejen za bruto OD delavcev, za izboljšanje in razširitev materialne osnove dela, za rezerve, za skupno porabo delavcev. Čisti dohodek se uporablja tudi za kritje izgub drugih TOZD.

Med letom se opravi ob periodičnih obračunih le začasna delitev, ob zaključnem računu pa dokončna.

Periodični obračun za prvi kvartal bo izdelan v skladu z novimi predpisi. Natančnih navodil še ni, pričaujemo jih v prvi polovici meseca aprila, šele tedaj bomo lahko ocenjevali kaj nam nova zakonodaja prinaša v pozitivnem smislu.

Razen teh zakonov je bilo doslej objavljenih tudi več restriktivnih zakonov. Nas najbolj prizadeva zakon o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za OD in skupno porabo delavcev za leto 1987 nad rastjo produktivnosti dela.

Računovodski sektor

POVEČANJE ŠTEVILA ZAPOSLENIH MORA POGOJEVATI VEČJA PROIZVODNJA

Plani TOZD, ki so ta čas v zaključni fazi in so bili predmet razprave na petkovem posvetu (20. 3. 1987) poslovnih organov bodo spričo obilice neznank morali doživljati kvartalne dopolnitve (procent inflacije, spremembe zakonov ipd). V glavnem pa so akti pomembni zato, ker nam določajo enotna izhodišča. Povprečna rast OD DSSS in Komerčiale mora biti na povprečju uporabnikov njihovih storitev, kar pomeni, da bomo tudi v bodoče odvisni od plasmaja proizvodov.

Z ozirom na planirano rast proizvodnje, ki je 6 % je ocenjeno, da bo potrebna rast zaposlovanja v okviru 1 %. Vse ostale potrebe po dodatni delovni sili pa bomo morali pokrivati z prerazporejanjem znotraj delovne organizacije. Jasno pa je, da mora vsako povečanje števila zaposlenih pogojevati večjo proizvodnjo oziroma zagotavljati popolno varnost obstoječe proizvodnje. Ker nas na nekaterih programih veže sezonska proizvodnja, kaže seveda tudi na izredno previdnost pri zaposlovanju za določen čas.

Računalnik večjih zmogljivosti v DO AGIS, več kot nujnost

Ta čas smo dosegli zgornjo mejo zmogljivosti našega računalnika in to ob ugotovitvi, da smo pri prenosu programov na računalnik šele na pol poti. Ne zdaj, še manj pa v prihodnosti si ne moremo več zamisljati informacijskega sistema, ki ne bi bil računalniško podprt. Odločitev je bila spričo ogromnih drugih investicijskih potreb razmeroma težka in hkrati pomembna. Dejstvo je namreč, da bo računalniško spremljana proizvodnja v zelo kratkem času več kot samo potreba tudi zaradi obvladovanja problematike vse zahtevnejše proizvodnje. Planira se nabava računalnika DELTA 4860, ki je za nas primeren iz več vidikov. Dokončni sklep o nabavi sprejema DS DO.

V TOZD SERVIS še vedno smatrajo, da so upravičeni do poročuna

Direktor DO je poslovodne organe seznanil z dopisom, ki so ga nanj naslovile DPO in samoupravni organi TOZD SERVIS v katerem se ne strinjajo z odločitvijo o zadržanju sklepa zbora delavcev na osnovi katerega bi si po zaključnem računu izplačali 50 % poročuna. Zaposleni v tej TOZD menijo, da imajo vse pogoje za izplačilo poročuna kar naj na njihovo zahtevo dokaže interna revizija zaključnega računa ter da preveč odvajajo za DSSS in spremljajoče TOZD, da v RPU DO AGIS niso enakopravno obravnavani in da se vse pogosteje postavlja vprašanje upravičenosti obstoja TOZD Servis motornih vozil v sestavi DO AGIS. Direktor DO je po uradni dolžnosti, ker direktor TOZD Servis ni zadržal sklepa zbora delavcev o tem v zakonitem roku obvestil Skupščino občine Ptuj.

M.

TEŽAVAM OB POTRJEVANJU ZAKLJUČNIH RAČUNOV ŠE NI VIDETI KONCA

Udeležba na sestanku DPO DO, ki je bil v petek 20. 3. 1987 je bila več kot skromna. Preskromna tudi zato, ker je bila na dnevnem redu problematika v zvezi z interventnimi zakoni, to pa bi nas vsekakor moralo zanimati. Mogoče pa je bilo krivo slabo vreme? Doslej bi lahko rekli, da smo se ob izplačilih OD vedno nekako izvlekli. Skratka zato, ker je bila doslej povsem drugačna situacija kot danes. Prej smo pri izplačilih OD dajali izjave, da so OD v skladu s SaS ti pa dalje usklajeni z družbenimi dogovori in zakoni. V zadnjem kvartalu prejšnjega leta smo si pred prvim izplačilom OD morali pridobiti mnenje koordinacijske komisije naše panoge. Uspešnost poslovanja se ugotavlja po TOZD in DSSS, vendar smo ob izplačilih OD izkazovali le uspešnost poslovanja DO, ker bi drugače

pomenilo različne situacije po TOZD, kar pa zdaj po uvedbi interventnega zakona vsekakor bo.

Nastala situacija, ki je vse prej kot prijetna se z zahtevo zbora delavcev TOZD Servis samo še zapleta.

Po razpravi, ki je sledila so DPO DO prejele sledeče; da ne podpira zahtev delavcev TOZD Servis motornih vozil po izplačilu poročuna zato, ker to ni v skladu s kupaj dogovorjeno enotno politiko v DO.

M.

PRODIKTIVNOST BO MOŽNO DVIGNITI LE OB MAKSIMALNEM ANGAŽIRANJU VSEH ZAPOSLENIH IN POSODABLJANJU STROJNE OPREME (s posveta poslovodnih organov 26. 3. 1987)

Da bi lahko pravočasno sprejemali ustrezne ukrepe in za realizacijo zastavljenih ciljev je Tehnični sektor pripravil plane strojnih kapacitet za prvo polletje.

Ugotovitev ni preveč vspodbudna saj v vseh proizvodnih TOZD manjka naslednje število strojnih kapacitet: TOZD TAP okrog 36000 ur, Velika oprema okrog 6000 ur, Precizna mehanika okrog 2500 ur, Kovinska obdelava okrog 4400 ur in Vzmetarna okrog 7000 ur.

Poslovodni organi so se dogovorili, da morajo TOZD-i skupaj s Tehničnim sektorjem takoj začrtati vse aktivnosti za zapolnitev manjkajočih kapacitet. Manjkajoče strojne kapacitete poiskati v kooperaciji in pa raziskati možnost izposoje določenih strojev in opreme. Za pokrivanje tistega dela kapacitet, ki nastajajo zaradi manjka delovne sile pa kaže rešiti z notranjim prerazporejanjem delavcev s podaljšanjem delovnika ter uvedbo delovnih sobot. Letne dopuste pa si bomo morali planirati tako, da le ti ne bodo povzročili dodatnih težav.

Po zveznem odloku moramo cene našim izdelkom znižati za 14,7 %, to pa zato ker zakon dovoljuje doslej le 23 %, mi pa smo jih v drugi polovici januarja povišali za okrog 35 %. Vsako znižanje cen pomeni za nas kot proizvajalce določen izpad dohodka, ki pa bo seveda odvisen od znižanja cen vhodnih materialov.

Vse bolj spoznavamo, da je prišel čas, ko bomo morali spoznati, da nas lahko vseh težav reši le delo. Delo, ki daje novo vrednost. To pa pomeni dokončno ukinitvev prostega teka (jalovega dela) in to, da bomo morali opraviti temeljito selekcijo proizvodnega programa tako, da ne bomo več delali tega, kar nam ne daje pričakovanega dohodka, čeprav vedno in povsod tudi to ne bo mogoče.

M.

MALICA V PRIHODNJEM TEDNU

30.3.1987	PONEDELJEK	Safalada, gorčica, čaj, kruh
31.3.1987	TOREK	Dušena govedina, krompir, solata, kruh
1.4.1987	SREDA	Ričet s slanino, kruh
2.4.1987	ČETRTEK	Ocvrt kotlet, solata, kruh
3.4.1987	PETEK	Dušeno zelje, pečenica, kruh